

Izhaja vsaki dan. —
Tud ob nedeljah in praznikih ob 5. uri. ob ponedeljkih ob 3. uri jutraj.
Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, Št. Petru, Sečani, Nabrežini, Novemestu itd.
Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 15. — Uradne ure se od 2. pop. do 7. zvečer. — Cene oglaševanja 16 st. na vrsto pošt; poslanca, osrtnice, javne zabave in domači oglasi po pogodu.
TELEFON šte. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.
V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vsa leta 24 K. pol leta 12 K. 3 mesece 6 K. — Na-
naročbe brez dopolnane naročnine se uprava ne ozira.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista „Edinost“.
Plačila se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo.
Naročnino, oglaševanje in reklamacije se pošiljati na upravo lista
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti št. 15. (Narodni dom)
Izdajatelj in odgovorni urednik: STEFAN GODINA, Lastnik
koncesije lista „Edinost“. — Tiskarna tiskarna koncesija
lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 15.
Poštne-koncesijski račun št. 841.652.

S shoda narodno-radikalnega dijaštva v Trstu.

II.

Govor dra H. Tuma.

Gospodje akademiki! Lep vaš program za ta shod me je nekako izvalil, da ga poslušam. Prišel sem tesnim sročem, ker izkušnja mi je podala da sedaj samo bridka razočaranja. Toda prve besede vašega predsednika, mirne ali samozavestne, so me hitro prepričale, da me čaka presenečenje in danes se mi takorekoč izpolnjuje besede pesnika Ibsena: »Jugend ist Wiedervergeltung« (Mladina je povračilo). Te besede čutim živo v sebi, ako se oziram za 25 let nazaj, ko sem stopil med akademike sam. Gospodje akademiki, ako bi bil takrat izražal te krasne visoke misli, ki ste jih izrazili danes, potem bi me bili izključili kakor takega, ki ima polno nepotrebnih fraz za mladega človeka. In ti- pično je, da me je takrat ogovoril eden odličnjakov, ki je visok učenik v ministertvu, in mi prijateljski svetoval kakor tajniku »Slovenije«: »Kaj se pešča s tako nepotrebnimi stvarmi? Ali ni škoda tvojega talenta, da ne posvetiš tega časa rajše strokovni izobrazbi?« Takrat so najodličnejši akademiki mislili tako. In ako bi bil takrat povedal, da zahajam med češke socialiste, očitali bi mi bili, da sem nevaren človek. In iz teh krogov, gospodje akademiki, izšli so profesorji, ki so učili vas. Iz teh krogov so izšli odvetniki, ki morajo stati ob braniku narodnih pravic. Iz teh krogov so izšli uradniki, ki naj vodijo o svobodi in veljavi človeka, o njegovi časti. In lahko rečem, da mi je bila duša bolna od tistega časa. Danes pa lahko zaključim: »Mladina je povračilo«. Danes ste vstali in govorite svobodo, za kar jaz nisem mogel govoriti. Danes držite visoko zastavo in danes ste stopili pred slovensko občinstvo in vprašate, kakor sodniki: »Stavbenik Solne, ali-li upaš nesti visoko zastavo na streho? Kaj zidaš samo te krtine in te male hišice? Zakaj ne zidaš visokih stolpov, kakor mladi?« In prišla je mlada Hilda in je rekla: »Meni ugajajo le ljudje, ki drže visoko zastavo. Ti stavbenik se danes bojiš nesti zastavo visoko na stolp.« In stavbenik se je klonil mladini, lezel je na svonik, a zlomil si je tilnik. Gospodje akademiki, tako stojite vi pred starejšo inteligenco, danes ji kličete: »Nesite zastavo visoko na stolp«, in jaz mislim, če poleze ta inteligenca na ta stolp, da si zlomi tudi ona svoj tilnik. Radi tega mora pač prevzeti mladina naloge, katere bi pripadale kakemu starejšemu, izkušnejšemu. In pripravili ste se, imate v sebi moški ponos, pogum in veselje do življenja. In vaš odlični govor-

nik Grošelj je to jasno povedal, da zastopate v prvi vrsti optimizem, veselje do boja, do novih idej. Pripravili ste se za novo zgradbo visokega stolpa, pripravili ste se vsestransko, pokazale so to razprave. Ali, gos-
podje akademiki, dovolite, da vas opozarjam na nekaj. Zidate visoko in vaš stolp moli tje svobodno v sinje nebo. Imate pripravljeno lepo našo narodno zastavo, da jo zasacite vrh stolpa. Vzdržali pa ste se na shodu razprav-
ljanja o dveh točkah.
Temelj vsakemu narodnemu življenju je ekonomično vprašanje, in to je krivo, da naš narod ni prišel do dejanj. Največji greh naše starejše mladine je, da na pragu ekonomič-
nega pravnata v Evropi ni ganila s mesin-
cem. Ta inteligenca je prišla do denarja, ali ta denar se obrača le na luksuz, in mislim, da niti en novec, ki ga je kmetsko ljudstvo zbralo v inteligenci, se ni obrnil na ekonom-
sko stran. Danes imamo po mojem računu Sloveni hranilni vlog okoli sto milijonov krov. Te so ležale po hranilnicah in skrinjah tudi okoli leta 1880. o prevratu. Ta denar pa se ni uporabil. Naj mi ne poreče kdo, da je bilo za to premalo časa. V zgodovini čit-
tate, da je bila Anglija na višku svoje eko-
nomične moči od leta 1870. do 1880., in da ni imela takrat Nemčija ekonomične moči. Nemčija je bila takrat revna država, ali Be-
marek je imel za načelo: najprej pest, po-
tem mir in ekonomično delo. In nemška in-
teligenca je delala na to, da je njena mladina bila praktična v London, da je delala pol-
zastoj, da pa je izvedela kam, koliko in kako prodaja Anglija. In danes je Nemčija prva industrijska država. To je do-
nos, da se v 25. letih narod lahko dvigne visoko. Ako bi bili mi tako delali, ne bi si bili ali
danes ogledovat v Trstu šidovskih tvora-
ev ampak bi bile iste morda slovenske. Pri tr-
govini ne odloča pest, ampak duh. Gospodje
akademiki, bavili se niste s tem vprašanjem.
Stavili ste nasvete za organizacijo za naprej;
pozabili ste pa na to, da morate misliti vi,
da izhaja iz vaše srede toliko svežih moči,
da sepo svetijo trgovini, da jih pošljete v
druga kraja, da poišvedo, kar se vidi v tr-
govini. Tudi naša mladina mora v svetlužit
za mal denar, da pride nazaj kakor poroče-
valec, kam se imamo Sloveni obrniti po
Adriji.
Je pa še drugo vprašanje, katero ste iz-
ključili iz svoje srede, ki se vam morda zdi
politično, ali to ni. Nečem, da bi mladina
političarila; ali dolžnost mladine je, ako se
hoče pripraviti za delo, da pregleda temeljne
pogoje, pod katerimi narodi pri nas žive.
Morate poznati njih zgodovino, geografijo,
etnografski polčraj itd. Popolnoma zanemar-
jena je kljub vsem trditvam vzajemnost, po-

bratrimstvo, in moramo reči, da ne poznamo
ne Čehov, ne Srbov, ne Hrvatov. Balkan, ki
bi moral biti naša last, študirajo Prusi. Pri-
nas se nikdo ni s tem bavil, in tudi akade-
miki se ne pešajo s tem. Navdušujete se za
Prago, ali svoje ogleduh — ako se smern
tako izrasiti — morate poslati tudi na jug;
kajti tam je naša prihodnost, dol-
gili naši moči.
Adrija teče navzdol proti Balkanu, in
ako rečete: »Adrija je naša«, morate reči:
»Tudi Balkan mora biti naš.«
In prepričan sem, da dobiti, ako stopite slo-
venski akademiki, na slovenski jug, odmev
med tamonjo mladino, da je tudi Srb, Hr-
vat in Bolgar sit historizma in malenkostnega
imperijalizma, in da se posmehujejo tudi tam
rečni akademiki Vsehrbatstvu, Vsehrvatstvu itd.,
da čakajo že tudi tam akademiki na skupno
ekonomsko delo. Že je storil del naših aka-
demikov v »Vesni« prvi korak, že so si po-
dali roko, in veste, kako srečno se je to vr-
šilo. Že so storjeni prvi stiki. Slediti pa mo-
ramo ravno mi Sloveni, katerih last je Trst.
Mi stojimo na pragu Evrope, in kakor je bil
Slovan nekdanj »antemurale christianitatis« in
mu je zato dolžna Evropa hvalo, tako mo-
ramo postati »antemurale« v ekonomskem
osiru. Gospodje akademiki, ako študirate zgo-
dovino zadnjih 25 let, potem dobiti jasen
načrt Velike Nemčije. Bismark potrebuje
podpore ruske države, ako hoče dobiti pot
do Adrije. In zato je istisnil Avstrijo iz
Nemčije in jo potisnil na Balkan. Ako je ta
pot naša, je Avstrija naša. Na to morate mi-
sliti kakor stavbeniki, ako hočete graditi stolp.
Postaviti ga morate na trdno podlago in za
to podlago se morate pripraviti. Povdarjam
pa s tem, da ne mislim tirati akademikov v
politiko; odklanjam, da bi me spravljali kdo
v sveso s mislijo, naj bi dijaki politi-
sirali.
Lepe so bile vaše besede, ko odklanjate
strankarstvo; ali politika je zame najtežja
veda. Tudi tukaj naj citiram sopet velikega
pesnika Ibsena: »Ein Parteiprogram ist eine
Saugpumpe, die jede Liebe und Wahrheit
aussaugt«. Zaradi tega proč od sebe stran-
karske programe! Imeli boste posla v prak-
tičnem življenju dovolj, da bodete lahko ob-
vladovali ta program, ako ohranite ideale, ki
ste jih pokazali na tem shodu. Brez teh idea-
lov bo vaš strankarski program vaš grob.
Starejša inteligenca ni imela v srou ničesar
za naš narod. Bodite stavbeniki vi! Zamu-
dili smo mi to krasno dobo. Še se da slediti
velikim praktičnim idejam, in da te dosežete,
imamo jamstvo v močeh, ki vam stoje na
delu. Rečem motje, kajti to ime zaslužijo go-
spodje, ki so vodili vaš shod, in ki so v tako
lepi, krasni in prepričevalni besedi povedali,

kaj, čutijo, in diktirali naši inteligenci, kaj
mora čutiti tudi ona!

Ločitev cerkve od države na Francoskem.

Pariški »Matin« piše, da mu je znano
iz gotovega vira, da so se francoski kardi-
nali, ki so se nedavno sestali v nadškofjski
palaši v Parizu, izjavili (sveda s pridržkom
papeževnega odobrenja) za to, da se opusti
vsaka aktivna in pasivna rezistenca nasproti
novemu zakonu o ločitvi cerkve od države,
»da se vsprejme izvršeni čin in da se na-
pravi lojalna poskus s svobodo«.

Nadalje da so se kardinali soglasno
izrekli za načelo, da se takoj skliče v Pariz
splošen naroden koncil francoskih škofov.
Pravo predsedništvo prevzame baje nadškof
iz Besancona Fulbert Petit, ki je na glasu
kakor liberalen in prijazen mož, dočim bi
bili kardinali, ki so že v letih, in niso več
sposobni, da bi zamogli vpešno voditi
predsedstvo, proglasniti častnimi predsedniki
koncila.

Papež in garancijski zakon.

Ko so leta 1870. Italijani vzeli papežu
Rim in posvetno oblast ter je Rim postal
glavno mesto sedanjene Italije, je italijanska
vlada z garancijskim zakonom od 13. maja
1871. uravnala svoje razmere do sv. Stolice.
V tem zakonu je italijanska vlada priznala
papežu popolno neodvisnost v duhovnih stva-
reh, časti in pravice suverena, palače Vati-
kan, Lateran in Castelgandolfo ter 3,225.000
lir letnega prispevka iz italijanske državne
blagajne.

Doslej je sv. Stolica dosledno in princ-
pijalno odklanjala posebno denarni prispevek,
ki ga ta garancijski zakon zagotavlja sv.
Stolici od strani italijanske države. Ti ne-
dvigani prispevki znašajo od leta 1870. pa
do danes okroglih 113 mil., ki bi jih sv.
Stolica prejela v slučaju, da pride do spora-
sumljenja med italijansko vlado in Vatik-
anom. Ali tu je vprašanje vmes, da li niso
prispevki za prejšnja leta zastarali? In mi
se spominjamo, da je svojedobno italijanska
vlada zastopala stališče, da vsaki teh pri-
spevkov zastara po treh letih.

Pred nekoliko dnevi smo bili tudi mi
zabeležili vest, da sta dva odlična italijanska
odvetnika prevzela nalogo, da študirata o
formi, po kateri bi papež mogel vsprejeti to
dotacijo, a nekateri italijanski listi so razne-
ali vest, da se misli nato, da bi se ta dota-
cija nakazala plača direktno kakor škofu
mesta Rima. Sedaj pa zatrja rimski dopisnik
milanskega »Corriere della Sera«, da ni nič
resnice na tem, da bi bil papež pripravljen
se upravljale južne kraljevine. A kakov je
bil ta svet? Odstraniti treba Gorjanskega,
odvzeti mu vso moč, pogoati ga daleč od
dvora, ker Gorjanski da ima moč v rokah,
a s to močjo da zatira hrvatsko pravo.

Marija je govorila te besede nenavadno
živahnim glasom, preživahnim za medlo in
strto njeno telo. Nikola je ostal za hip nemo
gledaje v tla pred se. Bilo mu je težko od-
govoriti, ker je Marija na več strani govo-
rila resnico. Kraljica je pristopila sedaj bližje
k njemu, da prijela z jedno roko za roko,
drugo mu položila na ramo ter mu zaupno
rekla te le besede:

— Ti da si zakoten ban? Nikola
Gorjanski da je zakoten ban? Ne prodajaj
mi za resnico, česar sam ne veruješ. Zakaj
vladaš v Mačvi kakor kakov kralj. Na
istoku je vladal car Lazar, tvoj bivši tast,
ki si je vsakako želel Mačve in so zato Srbi
pomagali hrvatskim ustašem. Sedaj sedi tam
Lazarjev sin, despot erbski in sluga turški,
a če on ni dovolj lačen Mačve in Srijema,
pa bo menda Turčin, ki vsaki hip potiska
svoje čete v ta kraje. Da odbiješ turške
napade, v to treba močne in junaške de-
nice; a kje je boljša, nego-li pri Nikoli
Gorjanskem?!

(Pride še.)

PODLISTEK.

Prokletstvo.

Egipčanski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeva
in dovrši I. E. Tomić.

Prevel M. G. — S.

— Meni ne ponujate podkupnine —
je nadaljeval Gorjanski — ne povzdigate
me v časti, ker si mislite: ta je prepošten,
ta nas ne izda. Tako stojim v kotu nikomur
na potu. Delal bi z obema rokama, rušil bi
temelje tisti prokleti trdjavici, ki so jo po-
stavili sovražniki tvoji, delal bi, kakor je
moj pokojni oče, pred katerim se je trela
vsa država. Ali — moj pokojni oče je bil
palatin, prva oseba na strani kraljice, jaz
pa sem le zakoten ban, ki moram tam pri
Drini neprestano brusiti meč in stati kakor
navadna straža in niti vpraševati ne smem,
kaj se kuje in sanje na kraljevskem dvoru,
kaj mislijo bogovi te zemlje.

— Grenke so tvoje besede, je rekla
Marija, in žal je srcu mojemu, da jih govo-
riš ravno meni, ker Marija, tvoja kraljica,

vaprejeti dotacijo pod tako formo. Končno zaprta rešeni dopisnik, da Vatikan nikdar ne pripozna »dovršeni činov«, to je zavzetja Rima od strani Italije.

To smo zabeležili po dolžnosti kronistov. Menimo pa, da stvar vendar le ni tako trdno pribita, kakor trdi gori rešeni vir. Kajti nasproti mu stoji množina drugih vesti, izlasti pa dejstvo, da je Vatikan ob vprašanju udeleževanja katolikov na političnih volitvah v Italiji faktično — še tudi ne formalno — jel zapuščati svoje prejšnje tradicionalno stališče.

Maročanska konferenca.

Nemška vlada je izdelala in morda tudi že razdelila med člene parlamenta »belo knjig«, ki pojasnjuje stališče in zahteve Nemčije glede Maroka ter opravičuje postopanje nemške vlade v tem vprašanju. Priobčeni so tudi dokumenti, ki kažejo, kako je nemška vlada branila svoje stališče in pridobila slednjič tudi francosko vlado zato, da je pritrdila misli konference. Posebno važen je predlog, da bi se kontrola nad maročansko policijo poverila nekaterim evropskim vlastim. Iz zadnjih vesti pa je posneta dvom, da bi druge vlasti pritrdile temu predlogu.

Iz Rima javljajo, da tamošnji diplomatični krogi sklepajo na podlagi nemške »bele knjige«, da je razpoloženje nemške vlade dokaj bojovito in da ista ne misli na konferenco v Algeirasu nikakor odnehati nasproti Franciji. Izlasti pa zato, ker da je nemška vlada uverjena, da se Francija ne bo spuščala v krvavo vojno radi maročanskega vprašanja. No, mi menimo, da je nekoliko odvisno tudi od vedenja drugih vlasti, ki bodo zastopane na konferenci, da-li je ta vojevost nemške vlade opravičena ali ne. Kaj pa če se večina vlasti, izlasti pa Anglija in Zedinjene države ameriške, odločno postavijo na stran Francije? Se-li bo Nemčija upala kljubovati tudi tem vlastim? Se-li čuti dovolj močno, da iz konflikta s Francijo, Anglijo in Zedinjenimi državami izide kakor zmagovalka, tudi če sponiramo, da bo na njeni strani — Italija?

Berlinski »Lokal-Anzeiger«, ki je v zvezi s vladnimi krogi, daje umeti, da odpolje Nemčija divizijo križarjev v Srednjem morju, to pa zato, ker se čuje, da odpoljejo svoje vojne ladje v bližino Algeirasu tudi Anglija, Amerika in Francija.

Drobne politične vesti.

Novi deželni glavar moravski. Iz Brna javljajo, da postane dr. Zašek deželni glavar na Moravskem.

Govorice o odstopu kralja Leopolda. Kakor javljajo iz Bruselja, se tamkaj govori, da se kralj Leopold resno bavi z mislijo, da se odpove prestolju.

Domače vesti.

Umrli je 8. t. m. v Gorici Valentin Klavžar, poštni in brzojavni uradnik, eden izmed ustanoviteljev in prvih členov goriške Čitalnice.

Imenovanje. Provizorčni glavni učitelj na učiteljski v Gorici, Josip Cizelj, je imenovan definitivnim glavnim učiteljem imenovnega zavoda.

Še nekoliko prispevka o razmerah v tukajšnjih finančnih uradih. Notica v »Efinosti«, posvečena — prejšnjemu postopanju finančnega ravnatelja dvornega svetovaleca Zimmermanna, oziroma protekcionizmu, ki vlada na tej finančni upravi v Trstu v personalnih stvareh: ta notica je izšla v krogih finančnih uradnikov veliko zanimanja, gibanja in — odobravanja. Prav tako je, kakor je tam povedano. Trpeti morajo mnogi siromaki, da se tem bolje godi kakemu ljubljencu!

Dovolj naj nam glavno uradništvo, da pridenemo tudi mi še eno cvetko v vasec slave gospoda dvornega svetovaleca Zimmermanna. Istrgali pa smo jo — iz prekee, ki uveljavlja ob imenovanjih na tukajšnjem glavnem carinskem uradu.

Starejši, praktični, delavni in sposobni uradniki se zapostavljajo; mlajši, nesposobni uradniki se povzdigajo v višje razrede.

Zadnja imenovanja (da ne omenjamo prejšnjih) višjih kontrolorjev na tukajšnjem glavnem car. uradu dokazujejo to trditv na prav eklatanten način.

Uradnik, nesposoben v svoji stroki, nesposoben v jezikovnem pogledu, je dobil to mesto nasproti starejšim uradnikom, sposobnejšim v vsakem pogledu. Posledica temu je,

da dotičnika niti praktikantje ne smatrajo svojim predpostavljenim, kar mu pravijo v obraz.

Finančnemu ravnateljstvu mora biti še dobro v spominu, kakaj je tega uradnika premestilo iz Istre na Goriško: radi jezikovne nesposobnosti in mršnje do odatnih Slovanov valed večkratnih prišob prebivalstva, katero je peoval »ščavci«! Ali pa je morda dotičnemu protekcionizmu šteto v posebnem zaslugi, dejstvo, da jo je njegov sin kakor dezertar odkuril iz avstrijske armade in pobegnil v blaženo Italijo?!

Zabeležili smo to dejstvo v pojasnilo vladi, ki se naj ne bo šidila, ako bo danes ali jutri opazala, da ga sploh ni več med trškimi državnimi uradniki, ki bi bil še tako — najiven, da bi se hotel razgrevati v avstrijskem patriotizmu in za državni interes. Čemu neki, ako vidimo tako postopanje?!

Uradnik, ki vzgaja svojo družino v irendentarek duhu, dčiva nagrado, drugi, ki niso irredentariji, pa se zapostavljajo!

Za Novo leto so šli (seveda na komando) iz vsakega činovnega razreda po dva uradnika čestitat dvornemu svetovalecu Zimmermannu. Radi bi poizvedeli, v kakem imenu so čestitali in kaj se je tam govorilo?!

Kajti mnogi godrajajo radi tega, ker ne poznajo nikakih zaslug gospodu dvornemu svetovalecu Zimmermannu za carinske uradnike. Ravno nasprotno je resnica.

V kratkem izide nova izdaja carinskih zakonov in predpisov. Ob tej priliki bi poročili finančnim oblastem, naj preskrbe tudi za slovenski prevod in naj ne prezirajo tako trdovratno slovenskih davkoplačevalcev.

Opozorjamo na to izlasti sato, ker smo poizvedeli, da se ravno sedaj preskrblja italijanski prevod.

Za odmero osebnega dohodninskega davka in osebnega davka od višjih službenih prejemkov in prihodninskega davka za leto 1906. C. kr. finančno ravnateljstvo nam javlja:

Natančneje določila, kako je postopati o sestavi napovedi za osebno dohodarino, nahajajo se v I. delu v drž. zak. št. 108 ex 2897 razglašene izvršitvenega predpisa k IV. poglavju zakona od 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 220 in v dodatkih. Ponatisk tega dobe lahko brezplačno davčni obvezanci v Trstu na c. kr. davčni administraciji, na Goriškem in v Istri pa na pristojnih c. kr. davčnih glavarstvih, oziroma na c. kr. davkarjih, ki niso na sedežu okrajnega glavarstva.

Ako kak davčni obvezanec ne poda dolžne napovedi v predpisanem roku, pripravi se odmera po novem pozivu lahko uradoma na podlagi § 205; razven tega mu je pričakovati, da se uvede proti njemu preiskava zaradi davčne zatajbe.

Kazenska določila zaradi davčne zatajbe, davčnega prikrajšanja in opušene napovedi obsegajo §§. 229, 241, 243 in 244.

Napovedi za prihodninski davek je predložiti glasom § 138, na pristojni davčni oblasti v tistem času kakor napovedi za osebni dohodninski davek.

V svrhu odmere prihodninskega davka za leto 1906, se posiljuje torej vse osebe, ki v Trstu, na Goriškem ali v Istri uživajo smiselu § 114 prihodninskemu davku podvržene prejemke, da do 31. januarja 1906. predložijo napovedi o vseh teh prejemkih, izvsemši one, pri katerih se prihodninski davek odtegne dolžnikom, po obrazcu za kazensem z izvršitvenim predpisom k III. poglavju zakona o osebnih davkih, razglašeni drž. zak. št. 171 ex 1897. Te napovedi se vlagajo, oziroma tudi dajajo ustmeno na zapisnik na isti davčni oblasti, ki je po priučenem naznanilu pristojna za vsprejemanje napovedi o osebnem dohodninskem davku.

Tiskovine za napovedi dobivajo se lahko brezplačno na istih oblastih in uradih, kakor tiskovine za osebni dohodninski davek.

Prihodninski davek je po § 124 dolžan, kedor iz imovinskih predmetov ali imovinskih pravic dobiva prejemke, katerih ni še naravnost izdel semljikšni, hišni pridobinski davek ali osebni davek od višjih službenih prejemkov.

Sem spadajo posebno v § 124 št. 1—7 navedene obresti, rente, tekoča plačila oprave itd.

Ker se prihodninski davek nasprotno od osebnega dohodninskega davka ne odmerja po gospodarstvih, ampak za vsako osebo posebej, zato se opozarja še posebno

na to, da mora vsak posamezni upravičenec prejemkov, oziroma njegov zakoniti zastopnik pod zakonskimi pogoji podati napoved.

Osebe, katerih prihodninskemu davku podvrženi prejemki niti sami zase, niti skupno z njihovimi drugimi dohodki ne presegajo letnega zneska 1200 k., so po § 125 št. 7 sploh proste prihodninskega davka, torej tudi niso dolžne podati napovedi.

Podrobna zakonita določila o sestavi napovedi za prihodninski davek so natisnjena na zadnji strani obrazca za napoved v pouk davčnim obvezancem.

V svrhu priredbe prihodninskega davka 1906. l. treba glasom § 128 napovedati stalne prejemke v znesku l. 1905, dejanski doseženem; nedoločene in nestalne prejemke pa v premeru 1903. 1904 in 1905.

Kedor ni imei prejemkov še toliko časa mora jih napovedati po povprečni dobi njih obstanka, oziroma se zneskom, ki ga upa doseči v enem letu.

Določila za obdačenje na novo v davčno, dolžnost stopajočih oseb in njih dolžnost, podati potreben naznanilo, nahajajo se v § 145.

Kedor ne poda pravočasno napovedi, oziroma omenjenega naznanila, se izpostavi tudi pri prihodninskem kakor pri osebnem dohodninskem davku pravnim posledicam, da so davčne oblasti glasom § 142 pooblašene uvesti obdačenje uradoma, ter da se po §§ 243, št. 4 in 244, more kazenski postopati radi davčne zatajbe.

Tudi glede prihodninskega davka so dolžnost, podati napoved in nasledki opuščenja iste, neodvisni od tega, je li davčni obvezanec za to osebo pozvan ali ne.

Shod pri sv. Jakobu, namenjen za minolo nedeljo, je bil odložen sporazumno s tamošnjimi rodoljubi. Prepričali so se namreč toliko sklicatelji, kolikor tamošnji veljaki, da prostori »Konsumnega društva« iz raznih razlogov — osebno pa zato, ker so razdeljeni na več manjših oddelkov — niso pripravi za veliko zborovanje, kakor zaslučuje važno vprašanje, o katerem se je imelo razpravljati, dočim razpolaga »Konsumno društvo« s krasnim in za vedo manifestacijo kakor navlašč ustvarjenim vrtom. Zato so prišli sklicatelji in tamošnji veljaki do zaključka, da se napovedani shod skliče, čim bosta vreme in boljši čas dovoljevala, zborovanje na planem. Ta sklep je bil naznanjen mnogoštevilnemu občinstvu, ki se je zbralo v gostilni in ki je isjavljalo, da se popolnoma strinja s tem sklepom.

Opozorjamo na današnje »Poslano« angleškega konzulata radi preskrbljevanja raznimi predmeti angleških vojnih ladij, ki eventualno pridejo v naše pristanišče. Osebito opozorjamo trgovce in obrtnike.

Novi most pri Kranju. Mesto sedanjega starega mosta preko Save pri Kranju zgradijo nov veči most iz betona. Most bo stal 480.000 K.

Krvav dogodek med bratoma. V hiši št. 221 v Škorklji stanuje družina Šverca. Starejši sin 28 letni Leopold živi v vednem sporu se stariši in s ostalimi brati in sestrami. Pred nekimi meseci je L. vložil na tukajšnje civilno sodišče tožbo proti očetu za 595 K. Poleg tega je pa vedno grozil doma roditeljem in bratom. Tega njegovega postopanja se je pa slednjič naveličal njegov brat 20-letni Ivan.

Sinoči okolu 7. ure je Ivan čakal brata Leopolda pred »Narodnim domom«, vedoči, da mora priti tam mimo. In res je Leopold prišel kmalu po 7. uri. Ivan ga je vstavil ter ga začel nagovarjati, naj doma proti starišem ne postopa tako odurno. Leopold mu je pa s osovratno odgovoril, naj se on, Ivan, briga za svoje stvari, a njegove, Leopoldove, sadeve naj pusti v miru. Ivan je še skušal s lepimi besedami pregovoriti brata, a ko je videl, da mu ta odgovarja le s osovratno je potegnil iz žepa revolver in vstrelil brata Leopolda v glavo, na kar se je ranjeni Leopold spustil v bag. A Ivan je pobital za njim in vstrelil še štirikrat.

V istem hipu se je pa nahajal pred kavarno Fabris redarstveni nadzornik Frandolič, ki je bil ravno prišel kontrolirat stražo. Takoj, ko je začel prvi strel, se je oaril proti kavarni Balkan — kajti dogodek se je izvršil kakih 5 korakov daleč od te kavarne. Ko je na prvi strelom začel še drugo, se je takoj spustil v tek proti kavarni Balkan.

Leopold Šverca, ko je bil začel brat Ivan streljati proti njemu, je bežal proti

kavarni Fabris, torej ravno nasproti nadzorniku Frandoliču. Ko je nadzornik Frandolič pritekel do streljočega Ivana Šverca, je bil ta izstrelil 5 strelcev. Nadzornik si je torej mislil da ima Šverca še en strel na razpolago in si torej ni upal iti njemu naravnost nasproti, ampak je naredil ovinek in mu tako prišel za hrbet ter ga aretoval.

Aretovani Ivan Šverca je takoj izpustil iz rok revolver in se jokaje pustil odvesti na policijo. Nadzornik Frandolič je pa prej naprosil dva mimoidoča, naj sprovedeta ranjenega Leopolda na zdravniško postajo.

Na zdravniški postaji je zdravnik dr. Voghera konstatoval, da je bil Leopold le lahko ranjen v čelo — krogla mu je šla v čelo na levi strani, a ven ravno v sredi čela. Poleg te rane je imel Leopold še eno na prstancu leve roke. Zdravnik mu je izpral rane in ga dal pčtm sprovesti v mestno bolnišnico.

Njegov brat in ranitelj Ivan je bil pa na policiji zaskrbljen. Potem ko je bila njegova izjava vzeta na zapisnik, je bil pa odveden v zapor v ulico Tigor.

Leopold Šverca je isti, ki je bil približno pred dvema leti v Škorklji zabol z nožem svojo maehevo, valed česar je bil obsojen na 18 mesecev težke ječe. To kazen je prestal v Kopru, od koder je prišel pred kakimi štirimi meseci.

Krvav pretep. 42-letni zidar Anton Špehar, oče šestih otrok, stanujoči v Škorklji št. 382, je se svojim stricem Matejem Šenica, ki je zidarski mojster, delal na gradnji neke hiše v Škorklji, in sicer v Klanecu, ki iz Rojana, desno mimo cerkve vodi v Škorkljo. Poleg iste hiše se zida — pod drugim zidarskim mojstrom — druga, a na gradnji te je zaposlen 57-letni Antonov brat Ivan Špehar.

Sinoči, ko so zidarji odložili orodje, je Anton Špehar povabil brata in strica na kozarec vina v vinsko zalogo, ki se nahaja k večjemu 20 korakov višje od hiš, na gradbi katerih delajo brata Špehar in njiju stric, in sicer v hiši št. 269. Šli so vsi trije in si dali prinesiti liter vina.

Mej tem, ko so oni počasi pili svoje vino, je pa prišel tja 27-letni Alojzij Gomolj, ki dela kakor težak na južni železnici, a je doma iz Gabrja pri Gorici in stanuje v Škorklji št. 496.

Prišedši v zalogo je Gomolj pozdravil Špeharjevega strica Šenica, ki mu je, odzdravivši, ponudil piti. Malo zatem, okolu 9. ure, je pa Anton Špehar dejal stricu, da je čas, da gredo domov in ga povabil, naj gre njim in njegovim bratom Ivanom. Stric je odgovoril, naj počakata, da izpije svoje vino. Na to pa je — vse to smo čuli iz ust Mateja Šenica — Alojzij Gomolj udaril z odprto roko Antona Špeharja po obrazu.

Seveda je valed tega navstal prepir. A v tem prepiru so šli vsi iz zaloge na cesto. Na cesti je pa Gomolj pobral debel kamen in s istim začel udrihati Antona Špeharja po glavi ter ga nabijal, dokler se ni zgrudil brez zavesti na tla. Očividci sicer trdijo, da je bil še nek drugi človek z Gomoljem, ki je tudi s kamnom udrihal po Špeharju, a Gomolj trdi, da je bil sam.

Neka 12 letna deklica, ki je videla pretep, je šla nižje v Rojan in tam obvestila o tem redarje, ki jih je slučajno srečala.

Redarji so pa pozvali zdravniško postajo, ki je spravila Špeharja v bolnišnico, in so tudi aretovali Gomolja. Špehar ima 5 težkih ran na glavi. Njegovo stanje je skoro brezupno. Gomolj je bil pa odveden v zapore.

Samomer. Orožniški postajevodja Fran Pih, doma iz Orešja, na Krškem, ki se je nahajal v tukajšnji vojaški bolnišnici v opazovanju kakor umobolen, si je včeraj predpoludne ob 10. uri s britvijo prerezal vrat. Našli so ga mrtvega v postelji.

Škratca je izšla včeraj, kakor že objavljeno v našem listu minole sobote, 1. številka IV. letnika 1906. z mnogimi izvirnimi podobami in raznim berilom. »Škrat« se dobiva po tobakarnah številka po 10 st. Prihodnja številka izide v soboto dne 14. januarja.

Koledar in vreme. Danes: Pavel, puščavnik; Dobroslav; Nevinka. — Jutri: Higin, papež; Zdravko; Krunoslav. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 7.5° Celsius. — Vreme včeraj: lepo.

Društvene vesti in zabave.

»Marljana«. Kakor smo že poročali, uprizori »Dramatično društvo« v nedeljo ob

Pisarja-vožbenika sprejme takoj v svojo pisarno dr. Matej Pretner, odvetnik v Trstu, ulica Nuova št. 13/II. Plača po sposobnosti in delu.

Velik izbor inozemskih in lokalnih vzorcev.

Pozor! Pozor!
Nova krojačnica.
Piazza della Barriera 3 I.
Slovenski napis.

Izvršuje vsa v krojaško stroko spadajoča dela v popolno zadovoljnost. — Najnižje cene!
Priporoča se udani

Slavoj. Škerl.

HENRIK GIBERTI

Trst

Prvi pooblaščen zaved za posredovanje koneksioniran z odlokom št. 29460/III s tarifo potrjeno po Visokem c. kr. namestništvu.

Usposobljen zavarovalni agent in upravitelj hiš in zemljišč na podlagi koncesije, št. 14245 mestnega sveta v Trstu.

Zavod se bavi z naslednjimi strokami:

1. Daje posojila osebam proti in brez jamčenja;
2. Daje posojila proti zalogi vrednostnih papirjev;
3. Daje posojila proti intabulaciji na nepremičnine;
4. Kupuje, prodaja, odstopuje, izmenjava dolgov, hipotekarne kakor osobne.
5. Kupuje, prodaja in menjava posesta, dvorca, poslopja in druge nepremičnine;
6. Sprejema upraviteljstvo hiš in zemljišč po pogodbi;
7. Posreduje v vseh vejah zavarovanja;
8. Daje pojasnila v vseh slučajih tičočih se zavarovanja.

Pisarna

v ulici Vincenzo Bellini 13, I. nadstr.
Telefon N. 1567.

Predno kupite zlatanino in dragocenosti

običajne

Delavnico zlatnin in dragocenostij

Josip Pompillo

Corso št. 49 (nova palača)

Našli bodele dragocenosti po takih cenah, da se ni bati konkurence. Ker se potrebuje zlato pri delu, se kupi staro zlato po pravi vrednosti. Kupuje in menjava dragocenosti. Vsako v to svrhu spadajoče delo se takoj izvrši.

Dr. H. vit. Porenta

primarij dobrodelnega zavoda v Trstu, pričuje, da je presenetljivim, sigurnim uspehom proti želodčnim težkostem in črevesnim boleznim uporabljal

želodčno tinkturo

6. PICCOLIJA, dvornega zaglatalja Njega Svetosti in lekarnja v Ljubljani.

1 steklenica velja 20 stot in se vnanja naročila točno izvršujejo.

Zaloga

izvožno-marčne (Export-Märzen) in vležane (Lager)

pivo

v sodčkih in v boteljkah, kakor tudi

= kvasa =

iz tovarne Bratov Reininghaus Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga Mattonijev Giesshubler

vedno sveže kisle vode

po zmernih cenah

pr

ANTONU DEJAK junior

TRST

Via degli Artisti št. 10.

Podpisani priporoča slav. občinstvu, vojaškim in civilnim krogom svojo v ul. GIOACHINO ROSSINI št. 24 (zraven cerkve sv. Antona novega), na novo otvoreno, z najmodernejšim blagom bogato opremljeno

krojačnico.

Bogata zaloga tu- in inozemskih tkanin, sukna in vseh v krojaško obrt spadajočih predmetov. Velika izbira najmodernejšega angleškega blaga. Delo precizno, cene zmerno. Naročbe se izvrše točno in se dostavljajo na dom.

Vnanje naročbe se sprejemajo vsak čas in se točno izvrše. — Mnogoletna skušnja, katero si je prisvojil podpisani glede kroja civilnih in vojaških oblek, jamči za ukusni kroj, kakor tudi za solidno, trpežno delo in izvrstno blago.

Z odličnim spoštovanjem

AVGUST ŠTULAR.

Authorised School of Languages

učni moderne živčne jezike od profesorjev dotičnega materinega jezika. Trgovinska korespondenca. Kombinirana metoda. Brezplačna pojasnila daja autorizovana šola za učenje jezikov za odraslene in otroke v Trstu, ulica Nuova št. 11, II. nadstr.

Podpirajte „Dijaško kuhinjo“ v Trstu!

Svoji k svojim!

Svoji k svojim!

Opozorjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga

„Croatia“

stoječa pod pokroviteljstvom slob. in kralj. mesta Zagreb sprejemlje vsako vrsto nepremičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnin (kakor pohištvo, gospodarsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v zavarovanje proti ognju in strelji po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. **Dolžnost vsakega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu** — že da ne gre denar v tujino.

Vsa zavarovanja sprejema ter daja vsa pojasnila.

Podružnica zavarovalne zadruge „Croatia“ - Trst

CORSO šte. 1

Zastopniki za vsako mesto, trge in večje vasi (Primorske, Kranjske, Koroške in Štajerske) se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

Gostilna v najem.

V „Narodnem domu“ v Ljubljani je s 1. aprilom t. l. oddati v najem društveno gostilno s kavarno in lepim kegljiščem. Z gostilno je združen lep, prostoren, senčnat vrt in pa arena — oboje prav pripravo za raznovrstne veselice, zabave, koncerte itd. Vsi prostori se dajo v najem pod jako ugodnimi pogoji.

Pojasnila daje in ponudbe sprejema

Predsedništvo „Narodnega Doma“.

FILIJALKA BANKE „UNION“ v TRSTU

se bavi z vsemi bančnimi in menjičnimi operacijami

prejema vplačila na tekoči račun, plačuje 2 1/2 % obresti na leto ali pa

proti blagajniškim potrdilom na ime

v kronah:

v Napoleonih:

po 3 1/2 % proti 1 dnevni odpovedi
„ 3 1/2 % „ 30 „
„ 3 1/2 % „ šest mesecev stalno

po 3 % proti 30 dnevni odpovedi
„ 3 1/2 % „ na šest mesecev stalno
„ 3 1/2 % „ na eno leto stalno

na bančni žiro

plačuje brez nikake omejitve zneska 2 1/2 % letnih obrestij, izvzema slučaj posebnega dogovora priznavajoč vsa vplačila z dnem izvršitvega se vplačila.

Izvršuje za svoje korentiste inkaso računov na tukajšnjem trgu menije za Trst, Dunaj, Budapest in za druga glavna mesta monarhije, jim izdaja nakaznice na ta tržišča ter jih ovlaščuje, da domicilirajo efekte pri njeni blagajni, vse prosto katerih-koli stroškov.

Izdaja in kupuje po dnevnem kurzu, prosto vsakršnih stroškov, menjicne vrednote italijanske banke (Banca d'Italia), neapeljske banke (Banca di Napoli) in na sicilijansko banko (Banca di Sicilia).

Prevzema pod najzmernejšimi pogoji nakup in prodajo javnih kreditnih listin državne rente, delnice, obveznice, srečke, naj se iste kvotirajo na tržaški borzi ali na kaki drugi tu- ali inozemski borzi, deviz in vrednost.

Odpira tekoče račune z domačimi in zunanji efekti, kakor tudi proti zastavljenju karatov, ladij ali proti drugemu jamstvu po dogovoru.

Odpira kredite proti listinam o nakreanju za tržišča v Londonu, Parizu, Hamburgu, Berlinu itd. po posebnih pogojih.

Izdaja in prejema menjice in nakaznice na katero-koli evropsko ali izven-evropsko tržišče ter prevzema izplačila tudi potom brzojava.

Izdaja nadalje kreditna pisma na ime, na katero-li tuzemsko ali inozemsko tržišče.

Depozitni oddelk

Prejema in hrani depozite, sestoječe iz vrednostnih papirjev, kakor tudi iz kovinskih vrednostij kakršne-koli vrste. Prevzema točno upravljanje zaupanih dej depozitov, posebno pa iztirjevanje dotičnih odrezkov verificiranje dvignjenih srečk in izplačevanje raznovrstnih dvignjenih srečk, vse to pod najzmernejšimi pogoji.

Filijalka Banke Union — **oddelk za blago** — prekrbljuje nakup in prodajo blaga v komisiji, dovoljuje predjume na blago, police o nakreanju, warrante itd. in jamči za plačilo carine.

„Slavija“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31.865.386/80 K. izplačane odškodnine: 82.737.159/57 K.

Po velikosti druge vzajemne zavarovalnice naše države s vsakršni slovanske-narodne upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

Vsak član ima po preteku petih let pravo do življenja.

GLAS.

V bogatej zalogi pohištva
Em. Ehrenfreund

(prej Jesi)

ulica Nuova 24 (pritličje)

daja novo in rabljeno pohištvo po konkurenčnih cenah v najem.

V pomnožitev osobja sprejmeva za modni in svileni odelek dobro izurjenega pomočni kaveškega slovenskega, ital. in nemšk. jezika več po dogovoru. Prva goriška modna in manifakturna trgovina

Pregrad & Černetič

Gorica, Trgovski dom.

Doge za parkete

hrastove ali jelove prve vrste

prodaja pod jamstvom po tovarniški ceni

Zaloga lesa - Miclavez

ulica Fonderia št. 7

Hočete se prepričati?

Obiščite velika skladišča

Marije vdove Salarini

Ponte della Fabra 2 ul. Poste Nuove 5 (vokal Torrente) „Alla Città di Londra“

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške, dečke, kostumi za otroke. Površniki, močne jope, koži in raznih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske, obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pristni angški). **Spojaliteta:** blago tu- in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

Največja iznajdba novega stoletja

Samo glđ. 2.55 stane

ravnokar izumljena nikelj, nastla remont. žepna ura, znamka System-RUSKOPF-Patent, s 36 urnim tekom svetlečim se kazalcem in 3-letnim jamstvom. Ena krasna veržica in 5 predmetov za lišp se doda brezplačno. Ako ne ugaja, vrne denar. — Pošilja na povzetje ali predplačilo

M. J. HOLZER, zaloga ur in zlatanin.

Krakov, Dietelj ul. 73, Sv. Sebastj. ul. 26,

Zalagatelj c. kr. državnih uradnikov.

— Cenik ur in zlatanin brezplačno in franko. —

iščejo se agenti.

Podpisana priporoča slav. občinstvu svojo

gostilno

ki se nahaja v

ul. Giovanni Bocaccio, vogal Via Gazzoletti

(ul. Miramar, vis-a-vis Jahallšča Bachschmit).

Toči vino prve vrste in pivo, ter kuhinja je preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili.

Priporočivši za obilen obisk bilježi spoštovanjem

MARIJA vdova ČOKELJ.

Grand Prix, svetovna razstava.

KVIZDOVA

PARIZ 1900

restitucijska tekočina

izvrstno in uspešno traininganje.

Pristen samo se zraven stoječi varstveno znamko.

Vdobja se v vseh lekarnah in mirodilnicah.

Ilustrovani cenik gratis in franko. — Vsakdanje razpoložanje se vsi iz glavne zaloge

Fran Iv. Kwizda

c. kr. avstro-ogrski, kr. romunski in knež. bulgarski zalagatelj, okrožna lekarna, Kornenburg pri Dunaju.

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja slovenskega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravo do življenja.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkrajše. Uživa najboljše sloves, koder posluje.

Devoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.